

Відповіді
I етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства 2026-2027 н.р.
10 клас

I. Тестові завдання. Оберіть одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь 1 бал. Загалом 20 балів за завдання

1) В	11) В
2) Б	12) В
3) Б	13) В
4) Б	14) Б
5) В	15) В
6) В	16) В
7) Б	17) А
8) Б	18) В
9) Г	19) В
10) В	20) В

II. Знайдіть відповідність у таблиці. За кожну правильно визначену пару 1 бал. Загалом 4 бали за кожну відповідність, 16 балів за завдання

1. Встановіть відповідність між назвою теорії походження держави та її змістом:

1 - в 2 - д 3 - а 4 - б

2. Знайдіть, які дефініції, позначені буквами, відповідають різним видам джерел права, що позначені цифрами:

1 - в 2 - а 3 - б 4 - д

3. Знайдіть відповідність між різновидами систематизації та їх характеристикою:

1 - Б 2 - А 3 - Д 4 - Г

4. Установіть відповідність між критерієм класифікації правовідносин і видом правовідносин.

1 - В 2 - Б 3 - Г 4 - А

III. Дайте визначення юридичних термінів (3 бали), складіть і запишіть як приклад речення з використанням цього терміну (2 бали). (Загалом по 5 балів за повну відповідь, всього 20 балів):

1) Територіальна громада

Визначення (3 бали): Жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, селищ, міста, що мають єдиний адміністративний центр. (або базова легітимна дефініція зі ст. 1 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Приклад (2 бали): На черговому засіданні місцевої ради представники територіальної громади проголосували за виділення коштів на облаштування нового скверу.

2) Галузь права

Визначення (3 бали): Відокремлена сукупність правових норм, що регулюють певну якісно відокремлену сферу (вид) однорідних суспільних відносин за допомогою специфічного методу правового регулювання.

Приклад (2 бали): Норми, що регулюють порядок укладення трудового договору, оплату праці та робочий час, входять до складу самостійної галузі права — трудового права.

3) Нотаріус

Визначення (3 бали): Уповноважена державною посадова особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі або приватну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії. (або за ст. 1 Закону України «Про нотаріат»).

Приклад (2 бали): Для того щоб офіційно засвідчити договір купівлі-продажу квартири та перехід права власності, сторони звернулися до приватного нотаріуса.

4) Казус

Визначення (3 бали): У праві: обставина (подія або життєва ситуація), яка настала незалежно від волі людини і яку вона не могла передбачити та запобігти їй (випадок); або заплутана, нестандартна юридична справа, що потребує складного тлумачення.

Приклад (2 бали): Суд визнав, що знищення майна внаслідок непередбачуваної природної стихії було простому казусом, тому в діях особи відсутній склад правопорушення і вона звільняється від відповідальності.

Завдання IV. Проаналізуйте ситуації. Дайте розгорнуту відповідь на поставлені питання. Загалом 12 балів за кожну ситуацію, 24 бали за завдання.

Ситуація 1.

1) Які нормативно-правові акти регулюють ці відносини? (2 бали)

Цю ситуацію регулюють:

- Цивільний кодекс України (положення про знахідку та бездоглядних домашніх тварин);
- Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження»;
- за потреби, правила утримання домашніх тварин, встановлені органами місцевого самоврядування.

2) Чи стала Вікторія власником котика? (2 бали)

Ні, не стала. Вікторія лише знайшла бездоглядну домашню тварину та взяла її на тимчасове утримання. Право власності на тварину не виникає автоматично в момент знахідки.

3) Що вона повинна робити, щоб дотриматися вимог закону? (2 бали)

Вікторія повинна:

- Повідомити про знайдену тварину власника, якщо він відомий.
- Якщо власник невідомий, повідомити про знахідку орган місцевого самоврядування, поліцію або іншу уповноважену службу.
- Забезпечити належний догляд за твариною до встановлення її власника.
- Не приховувати факт знахідки та сприяти пошуку господаря.

4) Які права матиме Вікторія, якщо господаря буде знайдено? (3 бали)

Якщо власника тварини буде знайдено, Вікторія має право:

- вимагати відшкодування необхідних витрат на утримання, годування та догляд за твариною;
- за домовленістю з власником отримати винагороду за повернення тварини.

При цьому вона зобов'язана повернути тварину законному власнику.

5)(3 бали) Так. Якщо протягом шести місяців з моменту заявлення про затримання бездоглядної домашньої тварини її власника не буде виявлено або він не заявить про свої права на тварину, право власності на неї може перейти до особи, яка утримувала та доглядала за твариною.

Висновок

Вікторія вчинила правильно, забравши бездоглядного котика з вулиці та забезпечивши йому догляд. Проте власником тварини вона автоматично не стала. Для дотримання вимог закону їй необхідно повідомити компетентні органи або вжити заходів для пошуку господаря тварини. Якщо власника знайдуть, вона повинна повернути котика, але може вимагати компенсацію витрат на його утримання.

Ситуація 2

1. Об'єкт і предмет (2 бали)

- Об'єкт: право власності.
- Предмет: електросамокат як чуже майно.

2. Роль Андрія (2 бали)

Так, Андрій є співучасником кримінального правопорушення.

Він виконував роль пособника, оскільки сприяв вчиненню правопорушення шляхом спостереження за обстановкою та забезпечення умов для його вчинення.

3. Кваліфікуючі ознаки (2 бали)

У ситуації наявні:

- вчинення правопорушення за попередньою змовою групою осіб;
- значна вартість викраденого майна;
- корисливий мотив;
- попередня підготовка до вчинення діяння.

4. Значення попереднього правопорушення (3 бали)

Так, має значення.

Попереднє вчинення аналогічного корисливого діяння може свідчити про повторність та враховуватися судом під час призначення покарання.

5. Обставини (3 бали)

Пом'якшуючі:

- щире каяття;
- сприяння розкриттю правопорушення;
- відшкодування завданої шкоди;
- неповнолітній вік.

Обтяжуючі:

- вчинення правопорушення групою осіб за попередньою змовою;
- повторність корисливих діянь.